

PhDr. Aleš Opekar, CSc.

kontakt:

opekar@udu.cas.cz; T +420 220303 936; GSM +420 603 419 198

pozice:

vědecký pracovník oddělení muzikologie ÚDU AV ČR

zaměstnání:

od 2019 – Ústav dějin umění, Akademie věd České republiky, Oddělení muzikologie

od 2006 – Ústav hudební vědy, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, odborný asistent (1/4 úvazek)

2013–2018 – Český rozhlas Vltava, Praha, hudební dramaturg Redakce vážné a jazzové hudby

1999–2012 – Český rozhlas Vltava, Praha, vedoucí Redakce jazzové a populární hudby

1990–1998 – Ústav pro hudební vědu Akademie věd České republiky, Praha, vědecký pracovník

1989–1990 – Československý rozhlas, Praha, hudební sociolog Výzkumného oddělení

1988–1989 – Centrum pro volný čas mládeže, Praha, metodik pro kulturně výchovnou činnost

1983–1988 – Hudební oddělení, Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, Praha, interní aspirant v oboru hudební vědy

1982–1983 – Československá televize Praha, pracovník fonotéky

studium:

1983–1988 – interní aspirantura v oboru hudební vědy, Hudební oddělení, Ústav teorie a dějin umění Československé akademie věd, Praha (1993 CSc.)

1977–1982 – čeština a hudební výchova, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha (1987 PhDr.)

pedagogická činnost:

od 2015 – Katedra hudební produkce, Hudební fakulta, Akademie múzických umění, Praha

2015–2016 – Pražská konzervatoř

od 2006 – Ústav hudební vědy, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

2000–2010 – Literární akademie, soukromá škola Josefa Škvoreckého, Praha

1996–1998 – Katedra estetiky, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

1995–1997 – Katedra hudební produkce, Hudební fakulta, Akademie múzických umění, Praha

1992–1996 – Konzervatoř Jaroslava Ježka, Praha

1989–1991 – Janáčkova akademie múzických umění, Brno

účast v grantových projektech:

1999–2001 – Zpracování sbírky nahrávek v knihovně Libri prohibiti, CEP DA99P01OOU002, Ministerstvo kultury – řešitel

1991–1993 – Evidence a studium pramenného materiálu k dějinám české rockové hudby, Grantová agentura Akademie věd České republiky – řešitel

účast na konferencích:

2020 – Od folkloru k world music: Hudba a prostor, Náměšť nad Oslavou

2019 – Od folkloru k world music: Hudba a spiritualita, Náměšť nad Oslavou

2019 – Popular Music Studies in Europe, Varšava

2018 – Od folkloru k world music: O paměti, Náměšť nad Oslavou

2017 – Od folkloru k world music: Zrcadlení, Náměšť nad Oslavou

2016 – Od folkloru k world music: Na počátku bylo..., Náměšť nad Oslavou

2015 – Od folkloru k world music: Na scéně a mimo scénu, Náměšť nad Oslavou

2014 – Od folkloru k world music: Svět v nás, my ve světě, Náměšť nad Oslavou

2013 – Fenomén Zappa, České Budějovice

2013 – Od folkloru k world music: Co patří do encyklopedie, Náměšť nad Oslavou

2012 – Od folkloru k world music: Hudba a bariéry, Náměšť nad Oslavou

2011 – Situating Popular Music, Grahamstown

2011 – Od folkloru k world music: Cesty za vizí, Náměšť nad Oslavou

2010 – Od folkloru k world music: Hudba a rituál, Náměšť nad Oslavou

2009 – Popular Music Worlds, Popular Music Histories, Liverpool

2008 – Hledání kořenů: Nepřerušovaná cesta, Náměšť nad Oslavou

2007 – ¡Queviva la música popular!, Mexiko City

2005 – Making Music Meaning, Řím

2003 – Practising Popular Music, Montreal

2001 – Looking Back, Looking Ahead. Popular Music Studies 20 Years Later, Turku

1999 – Changing Sounds. New Directions and Configurations in Popular Music, Sydney

1997 – Popular Music: Intercultural Interpretations, Kanazawa

1996 – Populäre Musik in Österreich, Vídeň

1995 – Popular Music – Style and Identity, Glasgow

1994 – Central European Popular Music, Praha

1993 – Style and Identity, Stockton

1992 – Popular Music. The Primary Text, Londýn

1991 – Secondo convegno Europeo di analisi musicale, Trento

1991 – Popular Music and Social Reality, Berlín

1989 – 1789-1989 Musique, histoire, démocratie, Paříž

kurátorské projekty a další odborná či umělecká činnost:

2020 – *Opera pro chudé? Proměny českých muzikálů v čase a nečase* – kurátor výstavy

2019 – *Kytary proti totalitě. Role hudby v důležitých společenských proměnách* – kurátor výstavy

2018/2019 – *Dobře to dopadlo. Populární hudba v česko-slovenském manželství* – kurátor výstavy

2016 a 2020 – *PopStory* - odborný poradce a scenárista dokumentárního cyklu České televize

2014/2015 – *Jiří Šlitr 90//45/45. Hudebník a komik věhlasný, karikaturista a ilustrátor nedoceněný* – kurátor výstavy

1999 – *Bigbít* - odborný poradce dokumentárního cyklu České televize

1998 – *Průkopníci českého rock 'n' rollu*, editor CD

1998 – *Československý jazz rock 1970 - 76*, editor CD

členství v odborných radách a komisích:

od 2019 – člen redakční rady *Hudební věda*

1993–1997 – člen výkonného výboru International Association for the Study of Popular Music

důležitá vystoupení v médiích:

přes 300 autorských rozhlasových pořadů dostupných v audioarchivu Českého rozhlasu

Bibliografie:

Monografie

Aleš Opekar, *The Matadors. Beatová aristokracie z Prahy*, Praha 2007

Editorial knihy, sborníku

Aleš Opekar (ed.) *Central European Popular Music*, Praha 1994

Aleš Opekar – Josef Vlček (edd.), *Excentrici v přizemí*, Praha 1989

Články v odborném periodiku

Aleš Opekar, Regionalistická historiografie českého rocku a její nové přírůstky, *Hudební věda* 2, 2020, s. 210–230

Aleš Opekar, Analýza rockového alba: Flamenco - "Kuře v hodinkách", *Česká literatura* 2, 1993, s. 187–198

Aleš Opekar, K počátkům českého rocku. Nad prvním profilovým albem skupiny Olympic, *Hudební věda* 1, 1993, s. 60–69

Aleš Opekar, Základní vývojové tendence v české rockové hudbě, *Hudební rozhledy* 11, 1990, s. 525–528, 12, 1990, s. 567–570, 1, 1991, s. 43–47

Aleš Opekar, Zvířecí trilogie I. Straka v hrsti, *Opus musicum* 9, 1990, s. XVII–XXV

Aleš Opekar, Hodnotová orientace v rockové hudbě, *Opus musicum* 4, 1989, s. 105–115, 5, s. XVII–XXII

Aleš Opekar, Teorie a praxe stylově-žánrového členění hudby, *Rozhlasová práce* 4, 1989, s. 18–31

Aleš Opekar, Je médium tzv. demokazety jevem dočasným?, *Opus musicum* 7, 1987, s. 220–222

Aleš Opekar, Rockové dění ve znamení maratónů, *Opus musicum*, 3, 1985, s. XIII–XV

Kapitoly v knize

Aleš Opekar, Bůh si zakryl tvář. Náboženské odkazy v nenáboženských významech textů v české populární hudby, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Hudba a spiritualita*. Náměšť nad Oslavou 2019, s. 226–245

Aleš Opekar, Opus nula. Juvenilie a jejich potenciál na příkladu Lenky Dusilové, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Na počátku bylo...*, Náměšť nad Oslavou 2016, s. 197–216

Aleš Opekar, „Jazz není mrtev, jen podivně zapáchá.“ Frank Zappa a jazzová hudba. Kořeny české zappománie a Zappovske ohlasy v české hudbě, in: Vladimír Papoušek – David Skalický (edd.), *Fenomén Zappa*. Praha 2016, s. 79–82 a 103–109

Aleš Opekar, Lehké decibelové průsaky skrze těžce železnou oponu, in: Petr Hlaváček – Michal Stehlík (edd.), *Rozdělený svět? Evropa a Češi mezi svobodou a totalitou*, Praha 2016, s. 121–131

Aleš Opekar, Hudba Kapverdských ostrovů aneb Tcheka na Fogu a jiné nestrojenosti, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Na scéně a mimo scénu*, Náměšť nad Oslavou 2015, s. 166–189

Aleš Opekar, Populární hudba jako předmět výzkumu, in: Igor Jelínek (ed.), *Současná ruská a polská zpívaná poezie I*, Ostrava 2015, s. 37–57

Aleš Opekar, Karel Kryl písničkář, in: Ivana Denčevová – Michal Stehlík (edd.), *Fenomén KK*, Praha 2014, s. 90–122

Aleš Opekar, My cizinou jsme bloudili... Česká alternativní hudba a její ojedinělé šance na úspěch v zahraničí, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Svět v nás, my ve světě*, Náměšť nad Oslavou 2014, s. 83–96

Aleš Opekar, World Music – heslo do encyklopedie aneb Definice nedefinovatelného, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k worldmusic: Co patří do encyklopedie*, Náměšť nad Oslavou 2013, s. 95–111

Aleš Opekar, Opatrné černobílé námluvy v hudbě Jižní Afriky, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Hudba a bariéry*. Náměšť nad Oslavou 2012, s. 116–132

Aleš Opekar, Repeatedactivity as ritual reality, in: Ed Montano – Carlo Nardi (edd.), *Situating Popular Musics*, Grahamstown 2012, s. 193–200

Aleš Opekar, The Matadors: A difficult approach to songwriting for a Czech rock group of the 1960s, in: Ed Montano – Carlo Nardi (edd.), *Situating Popular Musics*, Grahamstown 2012, s. 327–339

Aleš Opekar, Polka. Od lidových kořenů přes měšťanské bály až k postmoderním fúzím aneb Z východních Čech do Jižní Ameriky, in: Irena Příbylová – Lucie Uhlíková (edd.), *Od folkloru k world music: Cesty za vizí*, Náměšť nad Oslavou 2011, s. 75–86

Aleš Opekar, Makarónské songs. Čeština versus cizí jazyky v české populární hudbě aneb Sbližování národů, in: Ivan Poledňák (ed.), *Proměny hudby v měnícím se světě*, Olomouc 2007, s. 157–178

Aleš Opekar, Preserving Historic Sound: Processing of Historical Audio & Visual Documents in the Libri Prohibiti Library and the Popmuseum, in: Kimi Kärki – Rebecca Leydon – Henri Terho (edd.), *Looking Back, Looking Ahead, Popular Music Studies 20 Years Later*, Turku 2002, s. 649–654

Aleš Opekar, Czechoslovak Jazz-rock Music: A Local Version of an International Phenomenon in the 1970s, in: Tony Mitchell – Peter Doyle (edd.), *Changing Sounds: New Directions and Configurations in Popular Music*, Sydney 2000, s. 183–187

Aleš Opekar, Rock ve škole nebo za školou, in: Ivan Poledňák (ed.), *Populární hudba a škola*, Praha 2000, s. 79–83

Aleš Opekar, Early Czech rock'n'roll: Social conditions and four sounds in preserved recordings, in: Toru Mitsui (ed.) *Popular Music: Intercultural Interpretations*, Kanazawa 1999, s. 349–356

Aleš Opekar, Terminologie ve výzkumu populární hudby, in: Miloš Schnierer (ed.), *Soudobá problematika nonartificiální hudby a hudební výchova*, České Budějovice 1998, s. 17–21

Aleš Opekar, The Influence of Czech Folklore on Czech Rock Music, in: Will Straw (ed.), *Popular Music – Style and Identity*, Montreal

1995, s. 229–231

Aleš Opekar, Two Great World Influences to the Czech Music Culture, 1789–1989, in: Antoine Hennion (ed.), *Musique, histoire, démocratie*, Paris 1992, s. 649–654

Aleš Opekar, Analysis of a Rock Album "Straka v hrsti" by the group Pražský výběr, in: *Studi e testi 1, Secondo Convegno Europeo di Analisi Musicale*, Trento 1992, s. 359–365

Encyklopedická hesla

Aleš Opekar, Csárdás, Dechovka, Kramářská píseň, Lidovka, Lidový fox, Masová píseň, Písničky divadel malých forem, Rock in Czechoslovakia, Slovenské tango, Staropražská písnička, Trampská píseň, Verbunkos (ve spolupráci s LujsouTari), in: David Horn – Paolo Prato (edd.), *Bloomsbury Encyclopedia of Popular Music of the World*. Volume XI. Genres: Europe, New York, London, Oxford, New Delhi, Sydney 2017

Aleš Opekar, Czech Republic, Brno, Praha, Slovakia, Bratislava, in: John Shepherd – David Horn – Dave Laing – Paul Oliver – Peter Wicke (edd.), *Continuum Encyclopedia of Popular Music of the World*. Volume VII, EUROPE, London, New York 2005

Aleš Opekar, Monitor – EMI, Supraphon, in: John Shepherd – David Horn – Dave Laing – Paul Oliver – Peter Wicke (edd.), *Continuum Encyclopedia of Popular Music of the World*. Volume I. Media, Industry and Society, London, New York 2003

Aleš Opekar, hesla in Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby (část jmenná - světová scéna a československá scéna (edd.) Antonín Matzner – Ivan Poledňák – Igor Wasserberger, Praha, 1986, 1987, 1990

Recenze

Aleš Opekar, Pavel Klusák: Co je nového v hudbě, *Hudební věda* LVI, 2019, č. 1, s. 107-109

Popularizační články

Aleš Opekar, hesla z oblasti populární hudby in *Ottova Encyklopedie. Česká republika. 2 Kultura, umění*, Praha 2006

Aleš Opekar, hesla z oblasti populární hudby in *Ottova všeobecná encyklopedie ve dvou svazcích*. Praha 2003

Aleš Opekar, hesla z oblasti populární hudby in *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. Praha 2002

Aleš Opekar, hesla z oblasti populární hudby in *Velký slovník naučný*, Praha 1999

Aleš Opekar, *Bigbítové šlápoty. Obrazy z rockových dějin českých*, *Rock & Pop*, č.1-12, 1996, s.72-73, č.1-12, 1997, s.64-65, č.1-12, 1998, s.64-65, č.1-12, 1999, s. 64-65

Aleš Opekar, Z New Orleansu do Seattlu. Stručný americký pop zeměpis. *Rock & Pop*, č. 1–12, 17–18 a 20–21, 1994, s. 21–22

Aleš Opekar, *Po stopách bigbítu v českých zemích. Zapomenuté dokumenty o českém rocku*, *Muzikus* č. 7-8, 1994, s. 52-55, č. 9, 1994, s. 38-41, č.10, 1994, s. 21-23